

7 (1005)-сон

16 февраль 2011 йил

Web-site: oilavajamiat.uz

Янги йилда янги уйлар

2

Мени менга кўрсатган болам

3

«Ҳандалак» пишдимми?

4

Ҳаё ҳар куни керак

8

БУ МУҚАДДАС ВАТАНДА АЗИЗДИР ИНСОН

Шавкат СУЛТОНОВ олган сурат-лавҳа

*Кўчалардан кўтариб ўтганинг бешик бўлсин,
Уйингдан чиққан овоз алла ҳам қўшиқ бўлсин.*

Ушбу сонда:

Сизни Адлия вазирлиги эшитади! _____ 2
Бой қудага бойлик буюрадими? _____ 3
Шартнома мажбурий эмас, лекин... _____ 5
Мен дардимни кимга айтаман? _____ 6

Тўхтатилган тўй _____ 7
Онасини кўриб, қизини олган йигитнинг армони _____ 7
«Марҳум» тирик бўлса... _____ 8
Одил Аҳмедовнинг рейтинги баланд _____ 8

“ОБУНА – 2011”

Якка обуначиларга – 176,
Ташкилотларга – 177

Янги йилда яна янги уйлар кўпаяди

...Муниса ва Улуғбек Гафоровлар анчадан буюн янги уйли бўлишни уйлаб юрган эди. Аммо тўплаган сармоялари кўнгилдагидек ҳовли-жой сотиб олишга етмас, қолаверса, қуруқ ерда уй қуриш учун эса кўп йиллар керак бўларди. Президентимиз Исролом Каримов томонидан «Қишлоқ жойларда уй-жой қурилиши кўламини кенгайтиришга оид қўшимча чоратadbирлар тўғрисида»ги қарорнинг қабул қилиниши бу ёш оиланинг орзуларини рўёбга қикарди. Аниқроқ қилиб айтганда, улар банкдан қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар асосида уй-жой қурилиши учун ипотека кредитини олишди. Бир йилга қолмай, Наманган туманининг Хонобод фуқаролар йиғини ҳудудидаги янги қурилган шинам, қулай, барча шароитларни ўзида мужассамлаштирган ҳовли-жойга кўчиб ўтишди.

Ҳа, чиндан ҳам кейинги йилларда қишлоқларимизда шаҳардагидан асло қолишмайдиган замонавий ва мустаҳкам уйларни қуришга жиддий киришилгани кўпгаб юртдошларимиз кувончига кувонч қўшаётди. Мазкур жараёнда Президентимиз ташаббуси билан ташкил этилган «Қишлоқ қурилиш банк» очик акциядорлик тижорат банкининг ўзига хос ҳиссаси бор.

Мухбиримиз мазкур банкининг Наманган минтақавий филиали кредит амалиётлари бўлими бошлиги Зокиржон Тўрабоев билан намунавий лойиҳалар бўйича қурилаётган уй-жойлар қурилиши, бу йўналишда аҳолига берилаётган ипотека кредитларининг расмийлаштириш тартиби ва амалга оширилган ишлар хусусида суҳбатлашди.

— Маълумки, Президентимизнинг «Қишлоқ жойларда уй-жой қурилиши кўламини кенгайтиришга оид қўшимча чора-таadbирлар тўғрисида»ги қарори қабул қилинган, ушбу дастуриламал асосида намунавий лойиҳалар бўйича уй-жойлар қурилиши бошланди. 2009 йилда вилоятимизнинг 4 та тумани, яъни Наманган, Поп, Учқўрғон ва Косонсой туманларидаги «Хонобод», «Санг», «Яшиқобод» ва «Кўқимбой» қишлоқларида ер массивлари ажратилган эди. Бу ҳудудларда тажриба тариқасида 87 та уй-жой қуриб битказилди ва унинг сифати, мавжуд шароитлари юртдошларимизга ҳар хил хатлардан маълум келди.

Вилоятда «Қишлоқ қурилиш ин-

вест» шўъба инжиниринг компаниясининг ташкил этилгани, унинг моддий-техника базасини шакллантирилгани ва малакали мутахассислар билан

БУНЁДКОРЛИК

тўлдирилгани муваффақиятларга замин яратмоқда. Чунки компания уй-жой бозорини маркетинг жиҳатдан ўрганади, буюртмачи сифатида молилаштиришни ташкил этади, қурилишнинг бориши устидан техник назорат ўрнатади ва намунавий лойиҳалар бўйича қурилган уй-жойларни банкнинг имтиёзли кредитлари асосида эксплуатация ташкилотларига топширади.

— Намунавий уй-жойларнинг умумий баҳоси қанча ва ипотека

— Ўтган йил бу борада қандай ишлар амалга оширилди?

— 2010 йил давомида вилоятимизнинг 11 та туманидаги 16 та мавзёда 500 та яқна тартибдаги уй-жой қуриб битказилди. Инвестиция дастурига мувофиқ, намунавий лойиҳалар бўйича уй-жой қурилишига 30 млрд. 450 млн. сўмдан ортик маблағлар сарфланган бўлиб, йил давомида аҳолига 18 млрд. 840 млн. сўмдан ортик имтиёзли ипотека кредитлари ажратиб берилди. Шунингдек, «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компанияси орқали қурилишда қатнашаётган 40 та пудрат ташкилотларига 1 млрд. 450 млн. сўм миқдоридики қиска муддатли кредитлар ажратилди.

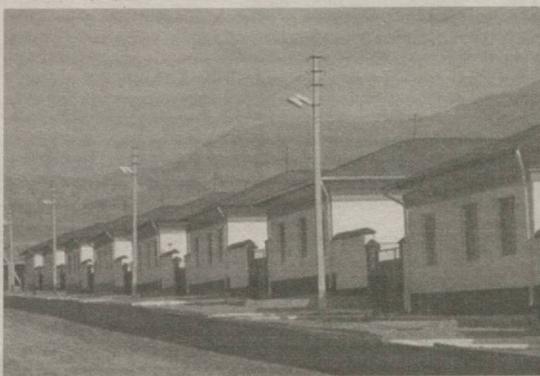
— Халқимиз азалдан пойдевори мустаҳкам, узок йилларга хизмат қиладиган иморатлар солишни истайди. Айтмоқчиманки, уй-жойлар қурилишида ишлатилаётган материаллар сифати аҳолини қониқтиряптими?

— Уй-жойлар асосан пишиқ гиштдан қурилаяпти. Банк қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи ихчам ва замонавий корхоналарни ишга тушириш хисобига уларнинг нархини мақбуллаштириш чораларини кўрмоқда. Жумладан, Тўрақўрғон тумани Аҳси ҚФЙ ҳудудида «Наманган қишлоқ қурилиш сервис» МЧЖ таркибда бир кунда 70 миң дона пишиқ гишт ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган янги корхона фаолият бошлади.

— Энди бевосита 2011 яъни Кичик бизнес ва хусусий таadbиркорлик йилидаги режалар қандай?

— Жорий йилда вилоятимизда уй-жой қурилишига бошлангич бадални шакллантириш учун фуқароларимиз томонидан 11 млрд. 794 млн. сўм миқдоридики маблағлар «Қурилишга сармоя» омонатига жалб этилди. Яъни вилоятимизнинг 11 та туманидаги 32 та мавзёда 41 млрд. 148,6 млн. сўм умумий қийматга эга уй-жойлар қурилиши кўзда тутилган. Айни пайтда пудратчи ташкилотлар томонидан қишлоқ аҳолисига сифатли, замонавий яшаш массивларини қуриб топшириш юзасидан ишлар қизгин олиб борилмоқда.

«Оила ва жамият» мухбири
Шаҳло ТОШБЕКОВА
суҳбатлашди.
Наманган вилоти.

кредитлари қанча муддатга берилди?

— Қурилаётган уй-жойларнинг ўртача нархи 55-80 миллион сўм атрофида бўлиб, ипотека кредитлари 6 ойдан иборат имтиёзли давр билан 15 йилгача муддатга берилди. Берилаётган кредит миқдори қарз олувчининг тўловга қодирлигини баҳолашдан ҳамда қурилаётган уй-жойнинг смета қийматидан келиб чиққан ҳолда белгиланади ҳамда у энг кам ойлик иш ҳақининг 1000 бараваридан, шунингдек, қурилаётган уй-жой смета қийматининг 75 фоизидан ошмаслиги керак.

— Ипотека кредитларини қимлат олиши мумкин?

— Ипотека кредитларини қишлоқ жойларда яшайдиган, 18 ёшга тўлган, охириги 12 ой мобайнида доимий иш жойига эга, уй-жой қийматининг 25 фоизи миқдоридики ўз маблағига эга бўлган, шунингдек, ипотека кредити бўйича ҳисоблаб ёзилган фоизларни ва асосий қарзни тўлов жадвалига мувофиқ тўлашга қурби етган шахслар олишлари мумкин.

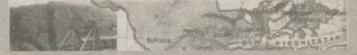
Хурматли юртдошлар!

Агар сизнинг қонуний ҳуқуқларингиз бузилса, ҳеч иккиланмай Адлия вазирлиги ёки унинг ҳудудий бошқармаларидаги «Ишонч телефони»га қўнғироқ қилишни унутманг. Адлия идораларининг мутахассислари сизнинг ҳақ-ҳуқуқингизни ҳимоя қилишга ва бузилган ҳуқуқингизни тиклашга ёрдам беради!

1. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги	(371) 008, 236-26-99, 233-47-68, 236-05-09, 236-79-24
2. Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги	(361) 008, 223-34-00, 223-71-93
3. Тошкент шаҳар адлия бошқармаси	(371) 008, 262-92-42, 269-14-45
4. Андижон вилоят адлия бошқармаси	(374) 008, 224-45-94, 222-30-89
5. Бухоро вилоят адлия бошқармаси	(365) 008, 223-74-16, 223-21-20
6. Жиззах вилоят адлия бошқармаси	(372) 008, 771-64-71
7. Қашқадарё вилоят адлия бошқармаси	(375) 008, 223-01-64, 223-01-73
8. Навоий вилоят адлия бошқармаси	(436) 008, 223-80-47, 223-01-38
9. Наманган вилоят адлия бошқармаси	(369) 008, 226-51-93, 226-36-62, 226-78-93
10. Самарқанд вилоят адлия бошқармаси	(366) 008, 233-04-62, 233-13-59
11. Сурхондарё вилоят адлия бошқармаси	(376) 008, 223-26-84
12. Сирдарё вилоят адлия бошқармаси	(367) 008, 235-09-69, 225-41-19, 225-19-50, 225-30-50
13. Тошкент вилоят адлия бошқармаси	(371) 008, 280-50-98, 280-51-06, 253-30-02, 280-50-96, 280-51-04, 253-82-61
14. Фарғона вилоят адлия бошқармаси	(373) 008, 224-15-49
15. Хоразм вилоят адлия бошқармаси	(362) 008, 226-86-47, 226-65-50

E-mail: info@minjust.gov.uz

ШУ СОНГА ХАБАРЛАР

Ёшлар жалб этилмоқда

Юртимизда 2011 йилнинг «Кичик бизнес ва хусусий таadbиркорлик йили» деб эълон қилиниши халқимизни бу борада янада фаолроқ бўлишга ундади. Иқтисодийимиз таянчи бўлган соҳани тараққий топтиришга доир кенг кўламли давлат дастури ишлаб чиқилди. Бу эса жорий йилда таadbиркорлар учун янгида янги имконият эшикларини очилади демакдир. Ёшларимизни кичик бизнесга жалб этиш мақсадида Оҳангарон шаҳар ҳокимлиги билан ҳамкорликда учрашув ва таadbирлар ташкил этилаётди. Мактаб, касб-ҳунар коллежларида ҳафтанинг муайян кунлари бўлиб ўтадиган таadbирларда маҳалла фаоллари, банк ходимлари, таadbиркорлар иштирок этмоқда. Ўқувчиларни қизиқтирган саволларга батафсил жавоб берилиб, мавжуд имконият ва имтиёзлар ҳақида маълумотлар етказилапти.

Д. АСҚАРОВ.

Табиат муҳофазаси — ёшлар нигоҳида

Куни кеча пойтахтимиздаги Халқаро Вестминстер Университетида «Она табиатни биз билан қутқарин!» номли республика танловининг саралаш босқичи бўлиб ўтди. Таadbирнинг асосий талаби ёшларнинг атроф-муҳитни муҳофазаси қилиш, табиатни асраш йўлидаги яратувчанлиги ва экологик бузилишларнинг олдини олиш масалаларига замонавий ёндашишга қаратилган бўлиб, у Ўзбекистондаги Британия маслаҳатхонаси ҳамда Глобал Экологик Фондининг Кичик Грантлар дастури, жаҳон банки ва БМТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси, БМТ Информацион маркази, Фонд Форум, «Келажак овози» Ёшлар ташаббуслари маркази, Тошкент жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети, Тошкент Халқаро Вестминстер ва мазкур университетнинг талабалар кенгаши томонидан ташкил этилди.

— Танловни ўтказишдан кўзланган асосий мақсад, ёш авлоднинг экологик муаммоларга бўлган масъулиятини янада ошириш ва янги фикрларни амалиётга татбиқ этишдир, — дейди Тошкент жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети доценти Сурайё Тўраева. — Экология ва инсон ўртасидаги муносабатларнинг ижобий тарзда олиб борилиши, атроф-муҳитни асраб-авайлаш нафақат ўз саломатлигини, балки республикамизнинг барқарор ривожланишида ҳам муҳим ўрин тутгани бугунги ёшларимизни ўйлантираётгани қувонарли ҳол албатта.

Танлов якунида голиблар шаҳодатнома ва эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

Барно МИРЗААХМЕДОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

Фойдали машғулотлар

Пойтахтимиздаги Сергели тиббиёт коллежида ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлаш, ҳуқуқий онгини оширишга бағишланган машғулотлар мунтазам равишда ўтказиб борилади.

«Оила қурувчилар мактаби»нинг навбатдаги таadbир «Оила — муқаддас дароҳ» ҳамда «Оналик ва болаликни ҳимоя қилиш» мавзусида бўлиб ўтди. Унда коллеж директорининг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари М.

Назарова, хотин-қизлар кенгаши раиси Д. Содиқова, акушерлик ва гинекология фани ўқитувчиси Ф. Аскарлова ҳамда бошқа мутахассислар мустақил ҳаёт оstonасида турган ёшларни оилага тайёрлаш, фарзанд тарбияси, соғлом турмуш тарзини йўлга қўйиш каби бир-биридан муҳим, қизиқарли мавзулардаги маърузалари билан қатнашди.

Таadbир сўнгида талабалар ўзларини қизиқтирган саволларга атрофлича жавоб олдилар.

Абдуволи ХАЙДАРОВ

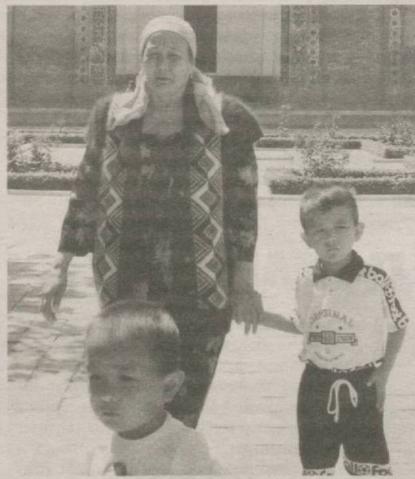
Менга мени кўрсатган болам...

Кўп марта эшитамиз: "Болам нега менга ўхшамайди? Тарбиясиз, меҳрсиз. Нукул айтганини қилдирмас тинчимайди... ва ҳоказо." Айримлар ўйлаганидек, фарзанд тарбияси билан у 10-15 ёшга тўлганда эмас, балки бизнинг ўзимиз оила қурган кунимизданоқ шуғулланиш кераклигини унутиб қўямиз. Хўш, бизлар боламизнинг феъл-атвори, унда қайси хислатлар мужассам бўлишини истаймиз ва бу хусусиятлар ўзимизда борми? Кичкинтойимиз бесаёр, яқинларига бепарво, худбинми? Балки ким билади, бир маҳаллар ўзингиз рафиқангиз, эрингиз ёки ота-онангизга шундай муносабатда бўлгандирсиз? Энди эса фарзандимиз тимсолида йўл қўйилган ана шу хатоликлар ҳаёт кўзгусида акс этаётгандир.

Болани йўлга солиш кўпроқ ота-онанинг ихтиёрида. Афсуски, буни аксариятимиз тан олмаймиз. Дунё бўйича ўтказилган тадқиқотларнинг кўрсатишича, психологга мурожаат қилган ота-оналар ёшлигида ўзлари ҳам оилада нотўғри муносабатдан азият чеккан. Тарбия усули авлоддан-авлодга мерос бўлади. Баянда беғоналар қўлида катта бўлган бола ҳам ота-онанинг хатосини тасвирлайди. Чунки ҳомила даврида она бошидан кечирган ҳис-туйғулар, ўй-фикрлар, изтироб ёки хурсандчилик бола онгига ёзилиб қолади.

Жаҳон олимларининг ўқтиришича, ноқобил, тарбияси оғир болалар аввал йиғлоқ, ўта пассив, қўпол, бепарво бўлишади. Биз ота-оналар бола руҳиятидаги асоратни — бош оғриғи, асабийлашиш, уйқусизлик, яъни касаллик белгиларининга дори-дармон билан даволаймиз. Ҳар қандай касалликнинг илдири асаб бўлиши экани ёддан чиқади. Ҳаттоки, гапирмаганда ҳам фарзандимиз психо-эмоционал ҳолатимизни сезиб туради. Фикрлар, ҳиссиётлар танамизга, атрофга электр импульси кўринишида таралади. Шу сабаб психология фани ота-оналарга бир нарсани ўқтиради — **болангиз сизга ёқмайптими, сабабини ўзингиздан қидиринг.**

Мутахассислар оилавий муҳитни яхшилаш болани тўғри тарбиялашда ташланган биринчи қадам деб таъкидлайди.

Хўш, оиладаги муҳитни қандай ўзгартириш мумкин?

1. **Энг аввало, оила аъзолари бир-бирини эшитишга ўрганиши керак.** Болани биринчи навбатда онаси, отаси эшитмаса, бу гап боланинг ичида тугун бўлиб қолади. Уй ишлари, турмуш ташвишлари туфайли уни бир эмас, икки ёки уч эмас, жуда кўп марта эшитмаймиз. Бола ҳар сафар жавобсиз, мададсиз, эътиборсиз қолавериб, унда аста-секин невроз касаллиги ривожлани бошлайди. Бундай болалар бора-бора сирларини эмас, оддий гаплари, салом-алиқни қанда қиладиган, эҳтиёжларини ҳам берки-тиб, тунд бўлиб қолади. Невроз — амалга ошмаган истак, қондирилмаган эҳтиёж. Болангизнинг қизиқиши, саволи муҳим-номуҳим, урилли-ўринсиз ёки бевақт деб ажратилиши керак эмас. **Инсон-**

нинг биринчи даражали эҳтиёжи еб-ичиш эмас, уни кимдир эшитишидир.

2. **Оилани мустаҳкамлайдиган асосий омиллардан яна бири, миллатимизга хос яхши анъана эрта-лаб ва кечкурун бир дастурхон атрофида йиғилишдир.** Шу вақт оиланинг барча аъзолари тенг мулоқотда бўлса, кўп масалаларга ечим топилади. Афсуски, йиллаб бирга яшаб, бир-бирини эшитмайдиган, боласи нимадан хафа, нимадан қониқмаганини билмайдиган ота-оналар ҳам ораимизда учраб туради.

3. **Низоларни тинчлик йўли билан ҳал этиш ҳам соғлом бола ўстиришнинг асосий шартидир.** Жанжал қилиб, уришиб-сўкиб, жазолашга шошилманг. Шовқин-сурон кўтариб, катта эканлигининг рўқач қилиб, босим ўтказиш жуда қулай ва низони тез бартараф этадиган усул. Лекин келажақда худди шундай вазиятда сиз эмас, болангизнинг қўли балаңд келади.

4. **Фарзандингиз ҳаётда ютуққа эришишини истасангиз, унга яхши томонларидан гапиринг, камчилигини тақрорлаб камсатаверманг.** Даққи ўрнига кўпроқ мақтов айтишингиз кўп ўтмай ўз натижасини беради.

Кўп ота-оналар "Болам кулоқсиз, интизомсиз бўлса, қандай қилиб унга яхши гапирай?" деб савол беришади. Энг биринчи маслаҳат — болани шарт қўймасдан, борлиги учун яхши кўринг. Кимнидир яхши кўриш, кимнидир меҳрини туйиш — инсоннинг фундаментал эҳтиёжи. Бу талабни бола нима иш қилишидан қатъи назар, қондирингиз шарт. Қандай қилиб? Болага уни яхши кўришингизни майин нигоҳингиз, уни кўрган-да хурсанд бўлишингиз, у сизга керак-

лигини айтиб кўрсатинг. Аълочи, озода, чиройли, одобли бўлгани учун эмас, шунчаки ҳаётингизда борлиги учун яхши кўришингизни билдиринг. «Сени яхши кўраман» деган гаплар, эркалаш, силаш ота-оналик мажбуриятига қиради. Болани қилган ишига қараб баҳолаш, уни эмас, олган "беш"лари, ютуқлари учун сўяётганингиз болага салбий таъсир қиладди. У ҳам сизни қилган ишларингиз учун қадрлайди: машина, уяли телефон олиб берсангиз, у сиздан хурсанд, олмасангиз, хафа бўлади.

Фарзандингизга қандай муомалада бўлаётганингизни ўзингиз текшириб кўринг: у билан мулоқотингизни 2-3 кун кузатинг. Танбеҳ ва қўллаб-қувватлаш, розилигингизни неча марта билдирдингиз? Агар даққилар мақтов билан тенг ёки кўп бўлса, сиз ҳам худди шундай муомалани қайтиб olasиз.

Фарзандингизни кунда неча марта бағрингизга босасиз? Уни камида 4 марта кучоқланг. Бунинг учун у нимадир қилиши керак эмас. Ота-онанинг болани ушлаши, силаши, кучоқлаши — меҳр элчиси.

Фарзандингизнинг хатоларини қандай тўғрилайсиз? Болани танқид қилётганингизда сиз ундан эмас, нотўғри хатти-ҳаракатидан норози эканингизни тушуниши керак. Бунинг учун мақтов-танқид-мақтов формуласи ишлатилади. "Аҳмоқсан" деб, эмас "Ўзинг яхши боласан. Кийимингни жойига қўйиш эсингдан чиқиб қолибди-да. Ўйлайманки, тартибга риоя қилиш ёдингдан чиқмайди", мазмунида ётиги билан камчилигини тушунтиринг.

УМР САВДОСИ

Келин ёки куёв томоннинг етти уруғини суриштиришдек урф-одатларимиз асрлар синонвидан неча бор ўтган. Ҳозир эса қудалар етти аждодини суриштириш тугул, икки ёшининг соғлиқ-саломатлигини текширтиришга ҳам ҳафсала қилишмайди баъзан. Фақат шовшан қиз ҳақидаги мақолни эслайвермай, балки ҳовлиқиб иш битираётган

қадир муаммолар бўлиши баҳона қилиниб, никоҳ ҳам расмий қайд этилмаган, никоҳ шартномаси ҳақида-ку умуман, гап ҳам бўлмаган экан. Бой куёвга қайнона бўлиб, бегойимлардек керилиб юрлаган олаҳоннинг кўзи ҳали очилмаган кўринади. "Тўғри, ҳамма айб ўзимда, ФХДёга келиб расмий никоҳдан ўтганида, никоҳ шартномасини нотариал тартибда қайд эттирганимизда,

тескари айланганига қаранг. Ҳар қанча бойлик ҳам гулдек қизининг умрига арзимаслигини тушунтиргунимча, эсим кетди. У аввалига "Сиздан иссиқлик чиқмайди-ёв, бошқа таниш топсам бўларкан" дегандай гап қилди, ҳаётда учраётган турли воқеалардан мисол келтириб гапирганимдан сўнг бироз ўйлаб қолди. Бир маслаҳатлашиб кўрай, деб хонамдан чиқиб кетди... Билмадим, орзу-ҳавасга

Бўстонликда янги ФХДё биноси

Кунни кеча Тошкент вилоятининг Бўстонлик тумани маркази Фазалкент шаҳрида қисқа муддат ичида қуриб битказилган янги ФХДё бўлими биносининг очилиш маросими бўлиб ўтди. "Билал қурилиш плюс баракка" масъулияти чекланган жамияти бунёдкорлари томонидан қуриб

дейди Тошкент вилоят адлия бoshқармаси бoshлиғи Лазиз МУСАШАЙХОВ. — Бу каби бунёдкорлик намуналари истиқлолимизнинг 20 йиллигида муносиват соғва бўлади.

Янги ФХДё бўлими биносининг очилишига бағишланган тадбирда сўзга чиққан республика

Ҳасса бир марта йўқотилади

ота-оналар тўғрисида ҳам гапирсак ўринлироқ бўларди... Ҳизмат вазифамиз туфайли қанчадан-қанча тақдирлар билан танишамиз, гулдек йиғит-қизларнинг умри хазон бўлаётганини кўриб, беихтиёр "эсиз, ёшлик фасли-я" деб юборасан киши.

Яқинда идорамизга бир кўйди-пишди олаҳон келиб, дардини дастурхон қила кетди. Уни илгарии қаердадир кўргандек эдим, гапини бўлиб сўрашга жазм этдим, ахир, ким билан суҳбатлашаётганимни билишим керак-да! "Аммаамнинг қайинисининг кўшнисининг тоғаси..." сингари узоқ тушунтиришлардан кейин эсладим. Бирор йил олдин асбасою дабдаба билан қиз узатган, тўйдан сўнг аввал шов-шувлар ("Ҳар кунни келинга "Олой" бозоридан қимматбахо қийим-кечак, тилла тақинчоқ олиб бераркан, ҳар бир мебели икки хонали уйнинг нарҳида тураркан" ва ҳоказо), кейин мишмишлар тарқалганди: ("Йиғит анувнақалардан эмиш, манувнақалардан эмиш..."). Кўп ўтмай, қизи уйга қайтиб келди. Чет элга чиқишда оилалар учун қана-

қизим кўчада қолмас, куёвнинг мол-давлатидан ҳам ўзига тегишли улушини олар экан. Шунга иккинчи қизимда адашмай деб, олдингизга келдим", дея чиқарган хулосасини ошкор қилди суҳбатдошим. Суриштириб кўрсам, бу йиғит ҳам хорижда ишлар, бойлиги мил-мил экан. Қизиги, бўлажак куёв қолиб, қайнонанинг ўзи масалани зудлик билан ҳал этиш учун танишроқ одам излаб ФХДёма ФХДё юрганини, тиббий текширувларни ҳам икки-уч кунда қандайдир йўллар билан тўғрилай келишини айтди. Босиси, йиғитнинг вақти жуда зик экан, Тошкентга фақат тўйда катнашиб учун бир ҳафтага келиб-кетаркан... Кўр ҳассасини бир марта йўқотди, бу кўзи очик опа эса яна нотўғри йўлдан кетаётган эди. Унга "умр савдоси" да бунчалик шошилмаслик, балки етмиш ўлчаб, сўнггина бир марта кесиш кераклигини маслаҳат бердим. Аммо суҳбатдошим иккиланди, бўлғуси қудалари агар шартлари тўғри келмаса, бошқа қиз топишлари-га шаъма қилибди. Дунёнинг

бой бу аёл вақтида эс-хушини йиғиб олдим ёки ҳассасини яна бир марта йўқотдим? Акси бўлишини қанчалик хоҳлардик...

Гапимиз кор қилган тақдирда ҳам, афсуски, бир кишининга тўғри йўлга бошлай олган бўламиз, холос. "Қизимнинг тенгини топдим" деб, хатто барча инсоний ҳуқуқлари билан қўшиб "текин" беришга шошилаётган ота-оналар сафи шу билан камайиб қолмайди ҳам. Унутманг, қонун ўз ҳаётини қонунлар асосига қурганларни ҳимоя қиладди. Агар сизки қонун ҳимоясида яшашни истамас экансиз, на ҳуқуқ-тартибот идоралари, на бошқалар манфаатларингизни ҳимоя қилолмайди. Чунки бунга ўзингизнинг нотўғри хатти-ҳаракатларингиз ҳалақат беради. Қанийди, бу дунёда ҳеч ким бирор марта ҳам ҳассасини йўқотмас...

Гулчехра ҲАЗРАТҚУЛОВА,
Тошкент шаҳар Мирзо Улугбек тумани 2-сонли нотариал идораси нотариуси.

битказилган бу замонавий иншоотда эндиликда туман ФХДё бўлими билан биргалликда мазкур ҳудуд ахлига хизмат кўрсатадиган 1-, 2- ҳамда 3- нотариал идоралари ҳам фаолият олиб боришади.

— Юртбошимиз раҳнамолигида, шунингдек, ҳукуматимизнинг гамхўрлиги туфайли вилоятимизнинг ушбу тоғли ҳудуди аҳолиси учун барча қулайликларга эга бўлган бундай аjoyиб кўринишга эга бўлган бинолар йил сайин қўпайиб бормоқда, —

лика Адлия вазирлиги, республика хотин-қизлар қўмитаси ва бошқа идоралар вакиллари эзгулик йўлида хизмат қилувчи бундай манзиллар янада қўпаяверишини тиладилар.

Шунингдек, ушбу маросимда Тошкент вилоят ҳокими ўринбосари, вилоят хотин-қизлар қўмитаси раиси Сайёра Файзиева ҳам иштирок этди.

Турдикул НОРМАТОВ,
"Оила ва жамият" муҳбири.
Тошкент вилояти

Бири олис Ургутнинг Қинғир, иккинчиси Дўнқишлоғидан бўлган бу икки «ҳандалак»чининг қизиқчилик соҳасида шу даражага етиб, барчага бирдек манзур ва севимли бўлиб қолганига қадар босиб ўтган йўлларининг ўзиёқ нақ хангома бўлгулик. Аммо кўпчилик улар шундай кунларга етгунга қадар не-не машаққатлар чекканини, хуллас, айримлардек пичоқ билан сарёғ кесгандек эстрадада бирдан ва осонгина ўз ўрнига эга бўлиб олмаганларини яхши билмас ва керак. Чунки қарийб йигирма йилки, кўринишидан бири қитмиргина, иккинчиси эса тўпорироқ бўлмиш бу йигитлар одамларга фақат яхши кайфият улашади, мухлисларнинг дилини топиб, ўзларининг самимий ва ҳаётий ҳазил-хузуллари билан юракдаги тугунларни ечиб юборади. Эҳтимол уларнинг ютуғи ҳам айнан шундадир.

«Хандалак» пишдимми ё?..

Лекин қисқа вақт ичида ўз мухлисларини топа олган «Хандалак» гуруҳи ҳақида кейинчалик турли миш-мишлар ҳам тарқалгани рост. Ортик Султонов ва Зокир Очилдиев дуэти ажралиб кетибди, ўзаро келишолмаганмиш, деганга ўхшаш узунқулоқ гапларни айтмайсизми... Хуллас, бундай тахминларда жон бор эканми, ҳақиқатан ҳам улар деярли бир йил бирга кўринмай қолди ва...

Буни қарангки, яқинда ажойиб хушxabар эшитдик: «Хандалак»чилар «Хаммабоб кулгу» деб номланган янги дастурини ўз мухлислари эътиборига ҳавола этмоқ учун (ўзларининг таъбирича) узунқисқа танаффусга чиқишган экан.

Ортик СУЛТОНОВ: — Очиғи, маълум муддат кўринмай қолганимизнинг сабаби, ўз ижодий фаолиятимизни обдон таҳлил қилдик, репертуаримизни ўзгартириш устида жиддий изландик. Яна бир тарафи, ўша пайт ораллида бошқа-бошқа лойиҳалар билан ҳам банд эдик. Лекин нима бўлганда ҳам одамлар учун биз «Хандалак»-миз.

— Пишганими ёки хомими?
Зокир ОЧИЛДИЕВ: — Бу ҳар кимнинг таъбиға, диди, савиясига боғлиқ. Аммо ноқамтарликка йўймасангиз, айтаман, бизлар энди пишдик шекилли-а, Ортик?

Ортик: — Билмадим, бунга томошабинлар айтса, ишониш керак. Олайлик, «Хандалак» 1988 йилда илк марта иш бошлаган бўлса, мана, сал кам йигирма уч йилки баҳоли қудрат эл хизматидамиз. Ҳеч иккиланмасдан айтишимиз керак, янги дастуримиз бизнинг ўзига хос ҳисобатимиз десам янглишмайман.

ИЙМОН НУРИ

*Тоғда ўсган лоланинг япроғидан уялдим,
Бир ҳовуч булоқ сувин қовоғидан уялдим.
Боғимдаги атиргул анбар исин таратар,
Севимламан йиғитнинг ёноғидан уялдим.*

*Унаётган ниҳолман, илдизим тупроқдадир,
Кўнгал кўйдим мен сенга, юрагим титроқдадир.
Олса олсин жонимни, муҳаббат қурбониман,
“Дунёнинг устунни ким?” — жавобим сўроқдадир.*

*Кўрсангиз гар ёмонлик, умидни сўндирмангиз,
Севмаганга ҳеч қачон юракни кўндирмангиз.*

Зокир: — Шу ўтган муддат давомида бир нарсани кашф қилдимки, ҳозирги кунда тўхтаган эмас, сушлашган одам ҳам ҳаммадан ортада қолиб кетар экан. Шунинг учун бизга берилган вақтнинг ҳар бир сониясидан имкон қадар унумлироқ фойдаланиб қолишга, кўпроқ мухлислар талаби асосида ишлашга ҳаракат қилдик. Шу баҳонада айтиб қўяй, «Шамол бўлмас дарахтнинг учи қимирламайди» деганларидек, одамларнинг «Хандалак» тарқалганимиш деган гап-сўзларида ҳам жон бор. Боиси, Ортик ҳам, мен ҳам ўз ўзимизча алоҳида лойиҳаларда машғулмиз. Масалан мен «Озод-шоу», «Очк дастурхон» да бошловчилик қилаётган бўлсам, Ортик... Ана, яхшиси, ўзи айтсин.

Ортик: — Менми? Кўйинг, ҳозирданок ногора чалиб ётмайин, шарт эмас, насиб этса яқин орада саҳнадан сўнг... телеэкран орқали кўришармиз. Лекин шундай бўлса-да, барибир бизнинг ҳамкорлигимиз давом этаверади.

— Барибир истаймизми, йўқми, бир оддий аччиқ ҳақиқатни тан олишимизга тўғри келади: ҳозир мухлисларни қулдириш анча мушкул иш бўлиб қолди, тўғрими? Балки шунинг учундир концерт ёки тўй-томашларда айрим қизиқчиларимиз энгилелли мавзулар, яъни бозорбоб, бепарда аскияларни айтишга зўр беришади. Ҳўш, сизларнинг янги репертуарингизда ана шундай зўрма-зўракилик йўқми?

Зокир: — Ҳозир шинавандалар фақат очк-сочик мавзуларни айтсакина кулади, деб ҳисобласак, бизнинг ўзимиз кулгуга қолмаймизми? Майли, бошқалар

ўз услубларини ўзи танлайверсин. Лекин биз бу борада меъёрга қаттиқ амал қиламиз. Раҳматли устозимиз Ҳожибой аканинг ҳар бир қизиқчи учун «олтин қоида» ҳисобланган талабига биноан, иложи борича одамларнинг ўзларидан олиб, ўзларига беришга уринамиз. Ахир, қулдиришининг ҳам ҳеч қачон эскирмайдиган минг битта усули бор-ку!

Ортик: — Мен ҳам алоҳида таъкидлашни истардимки, ўзбек аския санъатида ўзига хос мактаб яратиб кетган Ҳожибой Тожибоевни бошқалардан ажратиб турадиган жиҳат — устоз ҳеч қачон бировга тақлид қилмаган. Тасаввур қилинг, сал кам ўттиз йилча муддат томошабинлар хузурига бир хил услубда чиқиб қилиб келарди. Яъни саҳнага чиқиб, ав-

вало, ҳаммага таъзим қилар ва ижодий дастурини бошлаб юборарди. Қулмаган ҳам куларди, ҳатто гапирмай турсаям шу ҳолат давом этаверарди. Бундай улғу истеъдодлар юз йилда бир марта дунёга келади, десам муболага бўлмас. Шунинг учун айтаманки, биз ҳам парда ортидаги хангомалардан кўра, чин маънода халқона бўлган услубда чиқишлар қилишга уринаймиз.

Зокир: — Умуман олганда биласиз, қизиқчиликда қирқдан ортик жанр бор. Уларнинг барчаси оз-оздан бўлса-да, кўшилиб-кўшилиб, «Хандалак» танлаган услубга зеб беради. Баъзан халқимиз содда деймиз. Лекин шу билан бирга, жуда маърифатли ва зукко, эътиборли ҳам. Шу боис бачкана, миллий урф-одатларимизга тескари бўлган хатти-ҳаракатлар ёки гап-сўзлар билан мухлисларни қулдириш ярамайди.

— «Хаммабоб кулгу»нинг ўзига хослиги нимада?

Ортик: — Катта бир дастурда фақатгина иккита қизиқчининг томошабини ушлаб тура олиши ниҳоятда мушкул. Шундан келиб чиққан ҳолда, биз дастуримизни имкон қадар оилавий томоша талабларига риоя этган ҳолда тайёрлаямиз. Шунингдек, хушовоз хонанда Ҳилола Ҳамидова дастуримиз меҳмони сифатида ўзининг дилбар кўшиқлари билан даврага файз киритади деб умид қиламиз.

Ортик СУЛТОНОВдан латифа:

— Ая, одам ерда ўсадимми?

— Нега ундай деб сўраясан?

— Кеча дадамнинг бир ўртоғи сизни кўрсапти, «Бу хотинни қаердан қавлаб олгансан?» деб сўради-да...

Зокир ОЧИЛДИЕВдан латифа:

Бир «Москвич»нинг чирғоги ишлагмас экан. Қоронғида пийпаланиб зўрға кетаётса, ёнидан зип этиб ўзимизнинг «Тико» ўтиб кетибди. «Москвич» шартта унинг изидан тушиб олибди-да, шу баҳона манзилмига етиб оламан деб, у билан измаиз кетаверибди, кетаверибди ва бирдан тақ этиб «Тико»нинг орқасидан келиб урилибди.

«Москвич» хайдовчиси:

— Ҳўв, аҳмоқ, кўзингга қараб, тўғри хайдасанг бўлмайди-ми? — деб ўшқирса, «Тико» дағи одам нима дермиш денг:

— Узр ака, мен шунчаки гаражимга кирувдим...

«Оила ва жамият» муҳбири
Дилфуза ҚЎЗИЕВА ёзиб олди.

ҚАЙРАҒОЧ — Ёғочи қаттиқ, сербарг, серсоя, майдабаргли, сувсизликка чидамли дарахт номини билдирган бу сўз қадимги тилимизда «қаттиқ, пухта» маъносини аңглатган «қайир» сўзига «дарахт» маъносидаги «оғоч» сўзларининг қўшилишидан ҳосил бўлиб, «қаттиқ дарахт» деган маънони беради.

Бир боғ жўхориюя аравага ўқ бўлмайди, лекин битта қайрағоч бўлади.

Абдулла Қаҳқор

ҚАЙЧИ — Ҳозир ҳам тилимизда «кесиш» маъносини аңглатадиган «қийиш» деган сўз бор. «Қайчи» сўзи шу сўздан ҳосил бўлиб, у дастлаб «қийчи» шаклида бўлган.

Кампирнинг қўлидаги конверт-ни олди-да, кичкинагина қайчиси билан қирғоғини кесди.

Иброҳим Раҳим

ҚИРОВ — Бу сўзнинг «совуқ кечаларда ўт ва нарсалар устида ҳосил бўладиган майда муз кристаллари» маъносидан бошқа маънолари ҳам бор. «Қиров» сўзи «чархланган пичоқ дамида қолган зарралар» ва «молларнинг тилини қоплайдиган касаллик» маъноларини ҳам билдиради.

Тўла ойнинг ёруғида ўсимликлар барғида пайдо бўлган қиров янги ёққан қор каби ярқираб кўринарди.

Садриддин Айний,
«Эсдаликлар»дан

МИРИШКОР — «Миришкор дехқон» деган иборани тез-тез ишлатамиз. Бироқ бу сўзнинг туб маъноси биз ўйлагандан анча фарқ қилади. Алибек Рустамовнинг «Сўз хусусида сўз» китобида изоҳланмишча, «миришкор» сўзи аслида «миришкор» бўлган. «Миришкор» сўзи «мир» ва «шиқор» сўзларидан ясалган бўлиб, «мироб», «миршаб» сўзлари каби ҳосил бўлган. «Миришкор» сўзи «ов амири» деган маънони билдиради.

ТЎРСИҚ — Бу сўз тилимизда «меш», «саноч» маъноларини аңглатади. «Тўрсик» сўзнинг туб илдизи «йиғ», «тўпла» маъноларини билдирган «тўр» феълдир.

Бозорни тўрсикдаги илик сувни ичган сари қора тер босади.

Асқад Мухтор

ЭРТАК — Қадимги тилимизда «эрт» деган сўз бўлиб, бу сўз «ўтмиш», «кечмиш» деган маъноларни билдирган. Шундан ўтмиш ҳақида оғиздан-оғизга ўтиб келаётган ҳикоя маъносини аңглатган «эртақ» сўзи келиб чиққан. «Ўзбек тилининг этимологик луғати»-да бу сўзнинг пайдо бўлиши шу тариха изоҳланган.

Кўп эртақ эшитгандим, Сўйлаб берарди бувим.

Ҳамид Олимжон

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади

ГАЗЕТХОН ИЛҲОМИ

*Омонат дунёда ҳар битта инсон,
Фарзанди бахтини бут кўрмоқ истар.
Оналар тилаги бир дунё, лекин,
Пегадир отага талпинар қизлар.*

*Она юрагини кўмар ҳаяжон,
Гўшага нур сочар сеплар жилоя.
Олмақ насиб этсин ҳамма қизларга,
Чин дилдан айтилган ота дуосин...*

Руҳшона РАҲМОНОВА,
Топкент виллояти Бўка тумани.

*Қаро кўзим ёшламай, тақдир ҳукмини кутгум,
Эй, ҳаёт ёлғонлари, сиз мени ўлдирмангиз.*

*Кўзи очик ганимдан иймони бут кўр яхши,
Чироксиз бир гўшага ойдан тушган нур яхши.
Ўн беш кунлик дунёда ҳақиқатга сунган,
Юзта ёлғончи бойдан битта ростгўй зўр яхши!*

ОТА ДУОСИ

*Тақдири азалинг ҳукмидир асли,
Қизлар пешонаси остона ўпар.
Оталар кўксига буюк бир армон,
Палахмон тошдай қизлар отилар.*

Текширувлар қисқарди

Маълумки, мулкчилик шаклидан қатъи назар, ҳар қандай тадбиркорлик субъекти ўз фаолиятини амалдаги қонунларимиз асосида ташкиллаштиради. Эслайлик, бир пайтлар турли хил масалаларни ўз ичига олган текширувлар йил бўйи узлуksиз давом этар, очиги, бундай ҳолатлар кўпчиликка малол келарди. Айнан ана шундай оворагарчиликларга чек қўйиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов томонидан 2005 йил 5 октябрда "Тадбиркорлик субъектларини текширишни янада қисқартириш ва унинг тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармон қабул қилинганлиги айни мuddао бўлди.

Масалан, ўз фаолиятини мисолида қарайдиган бўлсак, хўжалик юритувчи субъектлар текширувлар режа-лойиҳасига киритилаётганда уларнинг "Солиқ тўловчилар ағона реестри"даги ҳолатлари ўрганиб чиқилгач, текширувларни қисқартириш талабларига риоя этилиши назарда тутилади. Энг асосийси, тадбиркорлик субъектида ўтказиладиган ҳар қандай текширув махsus китобда қайд этилади.

Туманимиз давлат солиқ инспекцияси ходимлари Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи республика Кенгашининг 2009 йил 21 апрелдаги қарори талабларини бажариш мақсадида "Савдо ва назорат-касса машиналаридан ҳамда ҳисоб-китоб терминалларидан фойдаланиш қондаларининг бўзилиши" юзасидан ўтказиладиган қисқа муддатли текширувларга рухсат беришдан аввал буюртмада кўрсатилган хўжалик юритувчи субъект ҳар томонлама чуқур таҳлил (хронометраж, мониторинг) этилганидан кейингина рухсат берилди. Мисол учун ўтган йил давомида айнан юқоридаги талаб ва қондалар бўйича 82 та субъектда текшириш ўтказилиб, йўл қўйилган ноконуний хатти-ҳаракатларга ҳолисона баҳо берилди.

Шунингдек, мазкур Фармонда кўзда тутилган мақсад ва вазифаларнинг мазмун-моҳиятини кенг тарғиб этиш масаласи ҳам доимий эътиборда бўлиб келмоқда. Тадбиркорлик субъектлари аъзолари ўзларини қизиқтирган айрим саволларга Мирзо Улугбек туман ҳокимлигида ҳар ойнинг учинчи шанбасида ўтказиладиган бевосита мулоқотда ҳамда туман ДСИда ҳар ойнинг жумасида ташкил этилган "Очқ эшиклар кўни"да батафсил жавоблар олишмоқда.

Абдурашул ТОЖИБОВЕВ,
Тошкент шаҳар Мирзо Улугбек тумани
ДСИ текширувларни мувофиқлаштириш
бўйича мутахассиси.

СОЛИҚ ФАОЛИЯТИ

Президентимиз томонидан 2011 йилнинг "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб номланиши нафақат шу соҳа вакиллари, балки мамлакатимиз иқтисодий ривожлантириш ва барқарорлаштириш йўлида хизмат қилаётганлар зиммасига ҳам катта масъулият юклатди. Шу ўринда жорий йил 7 январда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан қабул қилинган "Хусусий тадбиркорлар юридик шахс ташкил этмасдан шугулланиши мумкин бўлган фаолият турлари рўйхатини тасдиқлаш тўғрисида"ги қарорда кўрсатиб ўтилганидек, амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ эндиликда хўнарамдчилик йўналишидаги 92 та фаолият тури аниқ белгилаб берилди. Бу эса бугунги давр талабидан келиб чиқилган ҳолда белгиланганини назарда тутганда ва табиийки, ҳар томонлама қулайлик ҳам турдиради. Негаки, аввал айнан шундай фаолият турлари сони 169 тани ташкил этгани ва улар сони шу йил 1ап-

Тадбиркорлик қўллаб-қувватланади

релдан бошлаб 77 тага қисқарганини эътиборга оладиган бўлсак, бу тармоқда ҳам жиддий ислохотлар жараёни янги бир босқичга кўтарилаётгани аён бўлади.

Мазкур қарор ижросини таъминлаш юзасидан Миробод тумани давлат солиқ инспекцияси ходимлари ҳам қатор амалий ишларни бажаришга киришдилар. Яъни 1 апрелдан бошлаб тўхтатиладиган фаолият турлари бўйича яқка тартибдаги тадбиркорлар инвентаризациядан ўтказилиши, асосийси, фаолият турларига мос келмайдиган тадбиркорлар бошқа фаолият турларига ўтишларини ёки юридик шахс мақомида фаолият юритишларини таъминлаш бўйича иш режалари тузилмоқда. Айниқса, туман ҳудудида қонуний тадбиркорлик билан машғул бўлган жисмоний шахсларни аниқлаб, уларни тадбиркор сифатида давлат рўйха-

тидан ўтказиш ва қатъий тартибда белгиланган солиқларни ўз вақтида ундириб бориш бўйича ҳам қатор чора-тадбирлар кўриляпти.

Дарвоқе, кўни кеча матбуотда эълон қилинган Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримовнинг "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" Давлат дастури тўғрисидаги қароридан ҳам алоҳида кўрсатиб ўтилганидек, мулкдорларнинг ўрта синфини шакллантириш, янги иш ўринлари яратиш ва энг муҳими, мамлакатимиз халқининг турмуш фаровонлигини янада ошириш йўлида энг фаол катлам кичик бизнес ва хусусий тадбиркорларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш бугунги давр талабидир.

Валижон ХОДЖАЕВ,
Миробод тумани ДСИ шўъба
бошлиғи.

Шартнома мажбурий эмас, лекин...

Халқимизда оила қадриятларини муқаддас билиш, оила институтига чексиз ҳурмат ва садоқат кўрсатиш, инсонларнинг ўз вазифа ва бурчларини ҳис этиш кўникмаси азалдан шаклланган ва бу Асосий қонунимизнинг ҳам пойдевори саналади.

Миробод туман тиббиёт бирлашмаси ва ФХДЭ бўлими аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, соғлом бола туғилиши, жисмоний ва маънавий баркамол авлодни воғга етказиш, оммавий ҳуқуқий саводхонлиқни ошириш сингари эзгу мақсадларни кўзлаб, маҳаллалардаги аёллар, коллежлицей ўқувчилари орасида тушунтириш ишларини кучайтириш мақсадида, турли учрашув ва мулоқотлар ўтказиб келмоқда. Аммо шундай муаммолар ҳам борки, уларнинг ечими бевосита оила қуриш оstonасида турган ёшларнинг ўзига боғлиқ. Айрим йигит-қизларимиз эркинлик ва ҳур фикрликни нотўғри қабул қилиб, оиладаги ҳуқуқ ва мажбуриятларига юзаки муносабатда бўлмоқдалар. Натихада, нене орзу-умидлар билан қурилган оила кўрғонига осонгина пўтур етаяпти.

Амалдаги қонунчилигимизда "Никоҳ шартномаси" қайд этилган бўлиб, у ёзма шаклда тузилади ва нотариал тартибда тасдиқланади. Шартнома тузиш мажбурий эмас, бу жараён томонларнинг розилиги билан амалга оширилади. Бундай тажриба дунёда, айниқса, Европа мамлакатларида кенг тарқалган бўлиб, асосан эр-хотиннинг шахсий ва мулкий муносабатларини тартибга солиб туради. Миллий қонунчили-

ҲУҚУҚ

гимизда эса никоҳ шартномаси фақат мулкий муносабатларгагина тегишли ҳисобланади. Бу эса ҳар бир шахснинг мулкни дахлсизлигини таъминлайди. Никоҳ шартномаси тузганларнинг мулкий муносабатлари қонуний тартибда белгиланган меъёрлар билан тартибга солинади.

Инсон борки, уни оиладан айро тасаввур этиб бўлмайди. Ҳар бир шахснинг ҳуқуқий онги ва савияси, аввало, оилада шаклланади. Шу маънода, Юртбошимиз илгари сурган "қучли оила асосида қучли жамият барпо этиш" гоёси нақадар аҳамиятли эканини англаш қийин эмас.

Махсума ОРТИҚОВА,
Тошкент шаҳар Миробод тумани
5-сонли давлат нотариал идораси нотариуси.

«NORBOKOV»

SOG'LOMLASHTIRISH MASKANI»

Сизларни соғломлаштириш курсларига таклиф этади!

Агар Сиз истасангиз, дардингиздан ўзингиз халос бўлишингиз мумкин. Бу йўлда биз Сизга ёрдам берамиз. Бунинг учун Сиздан фақат хоҳиш, ҳаракат, ишонч ва оғина меҳнат талаб қилинади. Марказимизда академик Мирзакарим Норбеков услуби бўйича ҳеч қандай дори-дармонсиз, ташқи таъсирларсиз 10 кун мобайнида турли хил машқлар ёрдамида инсоннинг ички ҳимоя қучлари ишга солиниб, кўплаб дардлардан фориғ бўлишингизга кўмаклашилади.

Жумладан: кўз касалликлари, астигматизм, узоқ ва яқинни кўра олмастик, катаракта, қон томирлар вазиркози, қон босими ошиши, остеохондроз, юрак-қон томирлари хасталиги, кўз ва қулоқ нерви невритлари, ички аъзо хасталиклари, ошқозон-ичак хасталиги, ўпка-нафас олиш системасидаги муаммолар, модда алмашинуви, умуртқа поғонаси, гинекологик, урологик, аллергик тери хасталиклари, астма, простатит, гипертония, экзема ва бошқа касалликлар. Бундан ташқари, соғлигингизни тиклабгина қолмай, турли хилдаги оргриклар, рухий тушкунлик, уйқусизлик, асабийлашиш ҳолатлари, оилавий ва атрофингиздагилар билан бўладиган муаммоларни бар-тароф этишингизга ёрдам берилади. Академик Мирзакарим Норбековнинг соғломлаштириш услуби фойдаланиш, шу билан бир, оддий ва самарали. Бу усулнинг асосини Шарқ файласуфларининг мумтоз аъёнлари ва қадим китобларида тасвирланган, йиллар синовидан ўтиб келган соғломлаштириш усуллари ташкил қилади. Бу усулдан марказимизда ёшидан қатъи назар, барча фуқаролар фойдаланиши мумкин.

Манзилимиз: Таништирув кўни 2 март соат 10⁰⁰ да.

Тошкент шаҳри, **Биринчи кун кириш бепул**
Чўпон ота кўчаси, 23-«а» уй.
Мўлжал: метронинг М.Улугбек бекати, **Гувоҳнома № 000162.**
9 қаватли сариқ бинонинг орқасидаги 2 қаватли бинода.
Маълумот учун телефонлар: (8 371) 276-44-59; 276-28-89.
www.norbekov.uz e-mail: madadi-sino@mail.ru

«ZEHN-SHANS»

ИЛМИЙ ЎҚУВ МАРКАЗИ

Абитуриентларни олий ўқув юртларига ўқишга кириш учун кўйидаги фанлар бўйича тайёрлайди: кимё, биология, она тили ва адабиёти, математика, физика, инглиз тили, тарих, рус, немис тили. Машғулотларини фан докторлари, фан номзодлари ва дарсчилар муваффақлиги олиб борадилар.

Марказ дарсларнинг юқори даражаси сифатига нафозат беради.

Назарий ва амалий машғулотлар махsus чуқурлаштирилган дастурлар асосида ҳамда «Ахборотнома»лар, илмий вариантлари бўйича ўтказилади. Ҳар бир фан ҳафтаига 3 марта 2 соатдан дарс жадвалига киритилади. Марказдан барча зарур дарслик ва ахборотномаларни сотиб олиш мумкин.

Машғулотлар сентябр ойдан бошлаб 1 августга 11 ой давом этади. Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Охириги беш йилликда абитуриентларимиз 85-90% ўқишга қабул қилиндилар.

Натижалар билан марказда танишиш мумкин. Шунингдек, ушбу илмий ўқув марказида рус ва инглиз тилини ўрганиш курслари ҳам бор.

МАНЗИЛ: Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани, 2-маъзе, 14-а уй (9 қаватли бинонинг 1-қавати).
Мўлжал: Юнусобод, «Универсам» бекати, «Юнусобод» бозори қаршисида. «Уктамбанк» енида.
ТЕЛЕФОНЛАР: 8(371) 221-35-56, 221-86-09.

«ЎКТАМХОН-НУР» ЎҚУВ МАРКАЗИ

Кўйидаги ўқув курсларига таклиф этади:

Тикуччилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
Аёллар костюм-шим, плаш-пальто — 1-2 ой.
Хамишира — 6 ой, 4 ойи ўқиб.
Хамишира (тезкор) — 3 ой.
Тиббий массаж — 2 ой, Нуктали — 1 ой.
Торт ва пиширчиқлар — 2 ой.
Пиширчиқлар олий курси — 1 ой.
Уйғурча таомлар ва салатлар — 1 ой.
Аёллар сартарошлиғи — 3 ой.
Педикюр, маникюр — 1 ой.
Сартарошлиқ — 3 ой.
Тўй ва оқшом турмақлари ва макияж — 1 ой.

Инглиз тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Рус тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Бисер, яъни мунчоқ тикиш — 2 ой.
Сунъий гул ясаш — 1-2 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой. Интернет — 1 ой.
Арабча ва миллий рақс — 3 ой.
Барчаси амалиёт билан
Етоқона маъжуд.

Ўқини тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

Манзил: Тошкент шаҳри Юнусобод тумани 3-маъзе, 1-уй, 31-хона.
Мўлжал: Юнусобод бозори орқасида.
Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72 (18⁰⁰), 225-97-93 18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача.

Финиал
Манзил: Ҳамза тумани Фарғона йўли кўчаси, Қўнлик, 4-уй
40-хона. Тел: (+99897) 785-90-30 (кундузи)

Қадрдоним Райхоной, нуридийдаларим Шоир, Улугбек, Аслидин!

Турмуш ўртоғим Райхоной қумуш тўйимиз билан, фарзандларим сизларни таваллуд ай-ёлларингиз билан қутлайман. Барчангизга сиз-хат-саломатлик, узоқ умр тилаб,

Сотволди Мирзаев,
Юнусобод тумани.

Ҳурматли Исроил БОТИРОВ!

Сизни таваллуд қўнунгиз билан табриклаймиш! Соғлик, омад ва бахт ҳамма шамроҳингиз бўлсин.

Ҳурмат билан оила аъзоларингиз,
Термиз шаҳри.

Тўй тўхтатилди...

ФХДЁ ҲАЁТИ

лекин муаммолар ўз ечимини топди

Ҳозирги кунда аҳоли орасида тиббий кўрик ва қонуний никоҳга бироз бепасандлик билан қараш ҳоллари ҳам учраб турибдики, бу муаммоларни ҳал этиш ФХДЁ идоралари олдидаги долзарб вазифалардан бири бўлиб қоляпти.

Зангиота туман ФХДЁ бўлимида 2010 йили 1296 та никоҳ қайд этилган, тиббий кўриқлар давомида эса 10 та руҳий, 10 та сил ва 1 та ОИВ/ОИТС аниқланган. Минг афсуски, 21 та касаллик тўйдан сўнг бизга муружат этган ёш оилалар орасида учради, шу боис томонларнинг ўзаро розилиги билан никоҳ қонуний равишда қайд этилди. Касаллик (руҳий ва ОИТС) олдиндан аниқлангани сабабли иккита ариза рад этилиб, тўй тўхтатилди. Ваҳоланки, никоҳланувчи шахслар ФХДЁ бўлимига ариза билан муурожаат этган заҳоти уларга тиббий кўриқдан ўтиш учун йўланма берилди. Йўланмага асосан давлат соғлиқни сақлаш тизими му-

ассасаларида руҳий (эпилепсия, олигофрения, шизофрения), нарколог, сил, захм (тери-таносил) ва ОИТСга текширувлардан бепул ўтилади. Аммо аввалги бепарво муносабатда бўлиб, вақт ўтгач, афсус-надомат чекаётган кишилар ҳам йўқ эмас. Уларга тиббий кўриқнинг афзалликларини ҳаётнинг ўзи кўрсатқода.

Зангиота туман хотин-қизлар кўмитаси вакиллари, маҳалла маслаҳатчилари, соғлиқни сақлаш ва адлия ходимлари билан ҳамкорлигимиз натижасида 2010 йили туман ФХДЁ бўлими шаърий никоҳ билан яшаётган 144 та оиланинг никоҳини қонуний қайд этди. 2011 йилнинг январь ойида эса 15 та шундай оилалар аниқланиб, муаммо тезда ҳал этилди. Шу тариқа қанчадан-қанча опасингилларимизнинг ҳуқуқлари қонун ҳимоясига олинди.

Бўлимимиз қошидаги "Ёш оила мактаби" курсларида шулар ҳақида атрофлича маълум-

отлар бериб бораемиз, мисоллар билан жонли тушунтиришга ҳаракат қилаемиз. Айниқса, коллеж, лицей ва мактабларга бориб, ўқувчилар билан уюштирган учрашувларимиз жуда қизғин ўтади. Тиббий кўриқнинг аҳамияти, ёш оила қуриш ва қонуний никоҳдан ўтмасликнинг оқибатлари ҳақида тадбирлар ўтказиб, ёшларнинг ҳуқуқий ва тиббий маданиятини оширишга интиляемиз. Зеро, биз тилга олган айрим муаммолар ҳамон ўз ечимини топмаётгани халқимиз орасида ҳали ҳуқуқий онги етарли даражада шаклланмаган айрим шахсларнинг учраши билан боғлиқдир. Шу боис, аҳолининг ҳуқуқий маданиятини ўстиришга алоҳида эътибор қаратилишини бугунги даврнинг ўзи тақозо этаётир.

Юлдузхон РОҲАТОВА,
Зангиота тумани 2-сонли
ФХДЁ бўлими мудирини,
Маҳфуза МИРБОБОВА,
Зангиота тумани 2-сонли
ФХДЁ бўлими 1-тоифали
инспекторини.

АЖИБ ОЛАМ • АЖИБ ОЛАМ

Улкан қўзиқоринлар

Улкан қўзиқоринлар ҳақида гап кетганда, 2004 йилда швейцариялик олимлар томонидан 35 та футбол майдони тағайун қилинган энг катта қўзиқорин топилиши бу борадаги сўнги ҳодиса ҳисобланади.

Бу баҳайбат қўзиқорин тоғли ҳудуд яқинидаги миллий истироҳат боғидан топилган.

Тадқиқотчиларнинг таҳминича, 35 гектаргача ёйилган ушбу қўзиқорин минг йилдан кўпроқ вақт мобайнида ер остида ўсган. Буни қарангки, "Armillaria ostoyae" деб номланган мазкур қўзиқоринни истезьом қилса бўларкан. Бироқ у дароҳ ва ўсимликларнинг илдизларини жиддий шикашлаши билан атроф-муҳит учун жуда хавfli ҳисобланади. Куз ойида бу қўзиқориндан майда қўзиқоринчалар ўсиб, ер юзасига чиқади. Улар оддий қўзиқорин сингари кўринишга эга бўлиб, ранги жигарранг ёки сариқ бўлиши мумкин.

Бу қўзиқорин илгари АҚШда топилиши ҳудуд шундай қўзиқориндан анча кичик. Орегона штатидаги қўзиқорин 890 гектар ерни эгаллаган эди. Мазкур қўзиқорин Ер юзидagi энг катта тирик организм ҳисобланади. "Armillaria ostoyae"нинг ўсишига қараб олимлар унинг ёши камида 2400 да эканлигини аниқлашган. Ундан ҳам илгари (1992 йилда) Вашингтон штатида топилиши қўзиқорин бу вақтгача энг катта деб ҳисобланиб, унинг ҳажми 600 гектарга етган эди.

Чўзилувчан одам

Британиялик Гарри Тернер ўзига «Эластик» (эгилювчан, чўзилувчан) деган лақабни орттириб олган. У юзига нақ 154 та кир қистиргични жойлаштириб, томошабинларни ҳайрон қолдирди. Гуволарнинг таъкидлашича, ростанам Гаррининг териси гайриоддий чўзилувчан хусусиятга эга. Шу боис, қистиргич унинг терисини, ҳатто кичкина қисмида ҳам "тишлаб" қолади.

Наргиза СИДДИКОВА тайёрлади.

БЎЛГАН ВОҶЕА

Қайтар дунё

...Маликанинг эри автоҳалокатга учраб, бевақф вафот этди. Қайчилариға ҳовли торлиқ қилгани учун охири икки боласи билан ота уйига қайтишга мажбур бўлди. Опанинг уйга қайтиб келгани ҳеч қаерда ишламайдиган танбал укасиға кўпам ёқмади.

Бир галги нонушта вақтидаги воқеа Маликанинг ёдида бир умрга муҳрланиб қолди. Ушанда оила ҳам бўлиб нонуштага ўтиришганди. Ҳаммаға пиёлада чой узатилди. Шунда қизалоғи икки донга оқ қандни чойига солмоқчи бўлганди, тоғаси шундай ўқрайдики...

Қизча дарров қўлини тортиб олди. Онанинг томоғига бир нима тикилиб, бўғиздаги луқмани ютолмай қолди...

Йиллар ўтди. Ниҳоят укаси ҳам уйланди, қизчалик бўлди. Бир куни хотини арзимаган масалада аразлаб, отасиникиға кетиб қолди. Опа укасини эргаштириб, келинини олиб келмоқчи бўлиб борди. Қуданинг дарвозаси олдида бир зумға иккилиниб туриб қолишти. Қия очиқ дарвозадан тоқ тағида чой ичиб ўтирганлар кўриниб турарди. Шунда уканинг тўрт ашар қизи идишда турган оқ қандға қўл узатди.

— Ҳозир солиб бердим-ку, бўлди-да энди! — бақириб берди унинг тоғаси.

Қизча йиғлаб юборди. Бунга чидолмаган ука шахд билан ичкари кириб борди.

— Қани, тур ўриндан, қизим, уйға кетамиз. Ўзим сенға шоклод оббераман ҳозир, — дея кучоқлаб уйига жўнади. Хотини ҳам уларнинг изидан эргашди.

Авезжон БЕКМУРАТОВА

“Отам ҳарбий бўлгани учун болалигим Сурхондарёда ўтган. Рустам қўшинининг кенжа ўғли эди. Фарғонага кўчиб келганимиздан сўнг чамаси беш йил уни кўрмадим. Тошкентга келиб, Москвада ўқибётган укамни кузатгани аэропортга чиққанимда тўсатдан ўша қўшни йиғини учратиб қолдим.

Рустамнинг болаликдаги орзуси рўёбға чиқиб, учувчи бўлибди. Шундан сўнг у билан телефонда гаплашиб, учрашиб турдик. Ундан уйимизга совчи келди. Ота-онам хурсанд холда “қуда-анда бўлсақ шу қадрдорларимиз жуда муносиб-да”, дейишди. Тўйимиз бўлди. Бахтли эдик. Тиниган-билганларнинг ҳаваси келарди. Рустам ўша куни ўртоқлари билан тоққа дам олгани кетганди. Туш кўриб, ярим тунда алаҳсираб уйғондим. Тушимда Рустамни излайвериб ҳеч тополмай, бор овозим билан қақираверибман. Охири ҳолсизланиб йиқилганимним. Эрталаб онам ўргатганидай, тушимни сувға айтиб, садақа чиқардим. Лекин ўзимға келолмадим. Пешинга яқин шум хабар келди. Рустам дарёға чўмилгани тушиб, қайтиб чиқмабди. Унинг жасадини икки кун деганда топишди. Беш ойлик келинчақлигимда бева қолдим. Отамнинг уйига азадорлик қийимидида қайтиб келдим. Йиллар оқар сув экан. Ишга берилиб кетдим. Ота-онам кексайиб қолди. Уларнинг тинчлигини уйлаб, 40 ёшимда “Оила ва жамият” газетаси тахририятига ёрдам сўраб муурожаат қилдим. Менға ёшимға мос, хотини қаза қилган, икки

ўғил, бир қизи бор инсоннинг телефон рақамини беришди. Танишдик. Ота-онамға маъқул бўлди. Сизлардан бир умр миннатдоримиз.

ГУЛБАҲОР,
Фарғона вилояти”.

“Абдунаби билан ота-онамиз райига қараб турмуш қургандик. Бахтли эдик. 2 ўғил, 2 қизли бўлдик. Тинч-тотув яшаб келаётгандик. Афсуски, бу кунларимиз «кўз теғди». Бир куни ишхонасида унинг ичи бураб оғриган, касалхонага етмай йўлда кўричағи ёрилиб кетибди. У кишининг тўсатдан бундай ўлим тоғнаниға ишонолмай, тўртта норасида гўдақларимни бағримға босиб, чирқираб қолавердим. Бу ҳам етмагандек, қайнонам овсинларим билан тил бириктириб, бизни ҳовлимиздан ҳайдаб солди. Билсам, бу уйжой қайнонамнинг номига расмиёлаштирилган экан. Шундан кейин бошимдан не кўргуликлар ўтмади дейсиз. Аммо шукрки, икки ўғлим қанотимға кирди. Оғир кунлар ортада қолиб, уларга опа-сингилларни келин қилдим. Дастлаб икки келиним бир-биридан яхши эди. Қўшалоқ невараларим тугилгач, келинларим ўзарди қолди. Игна билан қудуқ қазиғандай азобда қурган иморатимға, ҳовли-жойимға мен ҳам, узатилмаган кенжа қизим

ҳам бегона бўлиб қолдик.

Дардимни ичимға ютдим. Невараларим ота меҳриға зор ўтмасин дедим. Қизим билан уйдан бош олиб чиқиб кетдик. Ҳозир ижарада яшаймиз. Қизим тинин билмай ишлайди. Мен ҳам қараб турмайман. Уғилларим кейинги пайтда хабар олишини ҳам йиғиштиришди. Ёшим 56 да. 65 ёшғача бўлган, иймонли, уй-жойли инсон учраса, турмушға чиқмоқчиман.

МУКАРРАМ хола,
Наманган вилояти”.

“Олий ўқув юртини тугатганимдан сўнг онам мени уйлантириш тараддудиға тушиб қолди. 2-3 та қиз билан ҳам учрашдим, лекин уларнинг бирортаси ёқмади. Бир куни ўртоқларим билан киноға тушганимизда Зулайҳони учратиб қолдим. У ҳам дугонаси билан келган экан.

Зулайҳонинг эғнидағи пушти рағ қўйлағи, тақинчоқлари ўзига жудаям ярашганди. Унинг изидан соядай эргашадиган бўлдим. Маҳалласида ҳам ошиқлари кўп экан. Яхшигина “сийлаш”ди. Барибир аҳдидан қайтмадим. Онам уларникиға совчиликка борди. Аммо у кишиға Зулайҳонинг ота-онаси ажрашиб кетгани ёқмабди. Бунинг устиға қўшинлардан суриштирса, онасини ёмонла-

кўриб, ҳавасим келди, суриштирдим. Бадавлат хонадоннинг ёлғиз қизи экан. Қадди-қомати келишган, қўхликкина эмасми, бу қиз ўғлимға ҳам ёқди. Тўйни бошлаб юбордик. Келининг сепаға уйларимиз торлиқ қилди. Кўрганлар тағли-туғли экан деб мақташди. Икки ёш узукка кўз кўйгандай эди. Лекин... Умида айтганидан қайтмайдиغان экан. Бир юмушни буюрсангиз, аксини қиларди. Ёши катта-ку деб аяб ўтирмасди. Бетға чопар бўлгач, оёқ-қўли чаққонлиғи, пишир-қуйдирға усталиғи, орасталиғи ҳам бир пул экан.

Онаси қизининг ёнини олиб, унинг бу феълини ҳомилдорлиғиға, бош қоронғилиғиға йўйди. Неварам тугилгач, келиним баттар бўлса бўлди, ўнланмади. Охири бардошимиз туғади. Ўғлим қонуний ажрашди. Шаҳзоднинг ёши 38 да. Маълумоти олий. 34 ёшғача бўлган, бирор сабаб билан турмушға чиқмаган, фаросатли, оқ кўнгли, уйим-жойим дейдиган қиз учраса, хабар берсангиз.

САЙЁРА хола,
Тошкент шаҳри”.

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» рукнига хат йўллаётган ёки бевосита муурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

Ҳаё ҳар куни керак

ШАХСИЙ ФИКР

Уйдан чиқиб, ишга кетаётсам, кўча-миз бошида бир йигит билан ўзини жуда эмин-эркин тугган ҳолда гаплашиб турган кизга кўзим тушди. Тўғриси, уни яқиндан танимасам-да, лекин ота-онасини яхши билардим ва энг кизиги, яқинда унаштирилганидан ҳабарим бор эди. Бу кизнинг хатти-ҳаракатлари, ўзини тутишида ҳаё-ибодан асар ҳам сезилмасди. Шу топда мени бу ҳолат эмас, аксинча йигитнинг кимлиги кўпроқ қизиқтирарди. Охири секин уларнинг ёнига бориб, ниманидир сўрамоқчи бўлган-дек, ҳалиги кизни чақирдим ва ўзимча "Синглим, катта кўчада бегона йигит билан гаплашиб тургани уялмайсими, уйдагиларингиз кўрса нима дейди?" дея насиҳат қилган бўлдим. У менга синчиклаб қараб турди-да, гапларимга парво ҳам қилмай, бамайлихотир оҳангда:

— Вой, нима, сиз беҳабар-мидингиз опагинам, у билан унаштирилганимиз, ҳамма билди-ку, нега уялмайси? — деганча яна бўлгуси кўёв боланинг ёнига борди.

Очиғи, қилган ишимдан хижолат тортиб, ўзимни улар олдида жуда ноқулай сездим. Нега десангиз, иккиси ҳам менинг гапларимга заррача парво ҳам қилмай, яна ўз билганларича сухбатни давом эттираверди.

Ҳўш, сиз нима деб ўйлайсиз, азиз замондошим? Ростдан ҳам унаштирилган бўлса нима бўпти, бу энди бемалол қўл ушлашиб, қўлтиклашиб, бир-

бирларингни кўча-кўйда таниш-бегоналар олдида ялаб-юлқаб юраверинглар, дегани эмас-ку! Аслида халқимизнинг азалий урф-одатларидан маълумки, тўйдан аввал унаштирилган киз ҳам, йигит ҳам ўзига хос қондаларга қатъий амал қилиши керак.

Эсимда, бола эдик. Опаларимдан

бирини унаштиришди. Бир куни опам кўчадан йиғламоқдан бери бўлиб килиб келди. Онамнинг саволларига ҳам жавоб бермади, ҳатто кечки овқатга ҳам чиқмади. Эртаси куни онамга ёлворди:

— Аяжон, тўйгача ишга бормай турай, хўп деяқолинг.
— Нега қизим, сенга нима бўлди?
Опам уялиб ерга қаради-да, эшитилар-эшитилмас оҳангда:

— Кўчада уларга дуч келиб қолаёяман...

Кейин билсам, «улар» деганларида опам унаштирилган йигитнинг қариндошларини назарда тутган экан...

Мен бу билан бундан 15-20 йил аввалги ўзбекиона удумлари эъзолаб, ўзининг нозик ибоси орқали куда тарафдагиларга ҳурмат бажо келтиришга уринган эгачимни мактаб, бошқаларни камситмоқчи эмасман. Лекин барибир ҳақли савол туғилади: бой маънавий қадриятларимиз тикланаётган бир пайтда нега энди бугунга келиб буй етган йигит-қизларимизда ҳаё пардалари узилиб бораёпти? Майли, замона зайли деймиз, кийиниш, юриш-туриш, муомала одобида ўзгаришлар содир бўлаётгандир, лекин ўзбекчиликка хос бўлган улғу аънаналар асрлар оша яшаб келаёпти-ку!

Яқинда яна бир кулгули ҳолатга гувоҳ бўлдим. "Маршрут" таксида бир қиз билан ёнма-ён кетаётгандик. Ёнидаги йигит билан қилаётган ҳазил-хузулини эшитганлар уятдан қизаришди. Кейин билсам, ўша бола ҳалиги кизга унаштирилган йигитнинг укаси экан. Уларнинг айтишга тил бормайдиган қилиқларини кўриб, кузатиб турган онахонлардан бири ёзғириб кетди: "Ё, тавба, ҳозирги ёшларга ҳайронсан, биз ҳатто қайнукаю қайсингилларни-ку қўйтурайлик, ҳатто қайноғаларимизнинг юзига қараёлмасдик, буларни қаранг-а!" Кейин ўша кизнинг тўйи бўлганини, тўйдан бир ой ўтиб-ўтмай отаси уйига қайтиб келганини эшитдим.

Шаҳло ИСМОИЛЖОН кизи.

«Марҳум» қайтиб келса...

САВОЛ-ЖАВОБ

Ҳаётда нималар бўлмайди, дейсиз. Яқин қариндошимиз анча йиллар дом-дараксиз кетди. Оиласи ахирий унга аза очди. Қолган мол-мулк меросни тақсимлаш тартибиде фарзандлар ўртасида тенг бўлиб олинди. Мен энг кичик ўғил улугиша тушган боғни сотиб олгандим, аммо пулини охиригача тўламагандим. Энди ўша қайтиб келган «марҳум» қариндошимиз "Менга пулинг керак эмас, боғимни қайтариб берасан", деяпти. Амалдаги қонунчилигимизга мувофиқ бу вазиятда қандай йўл тутишни керак?

А. МАЛЛАЕВ,
Сирдарё вилояти.

— Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси 37-моддасига асосан, вафот этган деб эълон қилинган фуқаро қайтиб келган ёки унинг қаерда турганлиги маълум бўлган тақдирда уни вафот этган деб эълон қилиш ҳақидаги қарор суд томонидан бекор қилинади.

Фуқарони вафот этган деб эълон қилиш ҳақидаги қарор бекор қилинганидан кейин у ҳар қандай шахсдан бу шахсга бепул ўтиб қолган мавжуд мол-мулкни ўзига қайтариб беришни уч йил мобайнида суд орқали талаб қилишга ҳақли.

Агар вафот этган деб эълон қилинган фуқаронинг мол-мулкни унинг ворислари томонидан учинчи шахсларга сотилган бўлиб, бу шахслар харид нархини фуқаро қайтиб келган пайт-

гача батамом тўламаган бўлсалар, бу ҳолда тўланмаган суммани талаб қилиш ҳуқуқи қайтиб келган фуқарога ўтади.

Вафот этган деб эълон қилинган фуқаронинг мол-мулкни ҳақ тўлашни назарда тутадиган битимлар асосида олган шахслар мол-мулкни вафот этган деб эълон қилинган фуқаронинг тирикчилигини била туриб сотиб олганликлари исботланса, улар фуқарога бу мол-мулкни қайтариб беришлари шарт. Бундай мол-мулкни асли ҳолида қайтариб беришнинг имкони бўлмаса, унинг қиймати тўланади.

Агар вафот этган деб эълон қилинган шахснинг мол-мулкни мерос ҳуқуқи бўйича давлатга ўтган ва сотиб юборилган бўлса, фуқарони вафот этган деб эълон қилиш ҳақидаги қарор бекор қилинганидан кейин унга мол-мулкни сотишдан тушган пул қайтариб берилади.

Тоғам онаминг 50 ёшга киришлари муносабати билан у кишига иккита дўкон совға қилган, бу ҳақда ҳаё шартномаси ҳам тузилган эди. Кўргилик экан, тоғамиз расмийлаштириш ишларига улгурмай қазо қилиб қолди. Фарзандлари эса оталари қароридан норози бўлиб, ҳалиги дўконларни бизга беришдан бош тортишмоқда. Уларнинг ушбу хатти-ҳаракати тўғрими?

А. МАННОПОВ,
Фарғона вилояти.

— Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси 510-моддасига биноан, агар ҳаё шартномасида бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, мазкур шартномага мувофиқ ҳаё беришни ваъда қилган шахснинг мажбуриятлари унинг меросхўрларига (ҳуқуқий ворисларига) ўтади.

Отамдан мерос қолган машинада яқинда автоҳалокатга учрадим. Машина ўз вақтида сугурта қилинган экан, аммо ўша вақти отамнинг номида бўлган. Сугурта пулини талаб қилишга ҳаққим борми?

Ш. ШОНАЗАРОВ,
Тошкент вилояти.

— Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси 946-моддасига мувофиқ, мол-мулкни сугурталаш шартномасини тузган сугурта қилдирувчи вафот этган тақдирда, сугурта қилдирувчининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари бу мол-мулкни мерос тартибиде қабул қилиб олган шахсга ўтади. Мулк ҳуқуқи ўтишининг бошқа ҳолларида сугурта қилдирувчининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, агар шартномада ёки қонун ҳужжатларида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, сугурталовчининг розилиги билан янги мулкдорга ўтади.

Саволларга Оҳангарон шаҳар нотариал идораси нотариуси Дониёрхўжа АСҚАРОВ жавоб берди.

СПОРТ ▼ СПОРТ ▼ СПОРТ

Одил Аҳмедов танловда иккинчи!

Хабарингиз бор, Одил Аҳмедов «Спорт-экспресс» сайтида ўтказилган «Январь ойида МДХ футболчилари орасида энг ёрқин ўйин кўрсатган футболчи» сўровномасида биринчи ўринни эгаллағанди.

Мазкур нашр МДХ ва Болтиқбўйининг қолган 15 та ОАВ овозларини ҳам тўплади ва яқуний натижаларни эълон қилди. Унга қўра, Одил Аҳмедов умумий сўровномада 2-ўринга муносиб деб топилди. Январь ойининг энг яхши футболчиси сифатида Анатолий Тимошук эътироф этилди. Аҳмедов ва «Бавария» футболчиси тўлаган оқолар ўртасидаги фарқ 9 очкони ташкил қилди. Украинаник Ярим Ҳимоячи 6 марта биринчи ўринда қайд этилган бўлса, 5 та нашр ўзларининг энг юқори овозларини айнан Одил Аҳмедовга беришди.

Яна шуни кўшимча қилиш мумкинки, Россиянинг «Анжи» клуби аъзосига айланган истеъдодли футболчимиз янги клуби сафида майдонга тушиб, гол уришга ҳам эришди.

«Анжи» клуби Туркиядаги йигин давомида Украина пойтахти шарафини Ҳимоя қилувчи «Оболонь» клубига қарши ўртоқлик учрашувда майдонга тушиб, 1:0 ҳисобида ғалаба қозонди. Ғалаба тўлини 11-метрлик жарима нуқтасидан Ўзбекистон миллий терма жамоаси ярим Ҳимоячиси Одил Аҳмедов аниқ амалга оширди.

Темур Кападзе Кореяда

Бундан ташқари, миллий терма жамоамизнинг яна бир тажрибали ўйинчиси Темур Кападзе ҳам жамоадоши Сервер Жепаровнинг ортидан Кореяга йўл олган эди. У яқинда «Инчхон Юнайтед» клуби билан шартнома имзолади.

29 ёшли Кападзенинг айтишига қараганда, айнан Жепаров унга К-лигага ўтишни маслаҳат берган.

Роналдо кетмоқда

Ўз вақтида «Барселона», «Интер», «Реал», «Милан», «Коринтианс», Бразилия терма жамоасида ўзининг ёрқин ўйинлари билан

мухлислар қалбини забт этган машҳур футболчи Роналдо фаолиятини ақунламоқда. «Мен энди янги чўққиларни забт эта олмаман. Футбол ўйнашни хоҳлайман. Афсуски, энди ҳаммаси тугамоқда», — дейди «сўйлоқ».

Интернет манбалари асосида Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси

Тахририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун тахририят жавобгар эмас.	Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ	БУНА ИНДЕКСИ – 176
«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюқ Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти – 15:00 Босишга топширилди – 15:00	Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20 Мухбирлар: 233-04-50 Котибият: 237-21-82 «Оила» бўлими: 234-25-46	Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган. Буюртма Г – 232. Формати А–3, ҳажми 2 табок. Адади – 11242. Навбатчи муҳаррир — Фаррух ЖАББОРОВ Саҳифаловчи — Оқил РАҲМОНОВ Мусаҳҳихлар — Саидгани САЙДАЛИМОВ, Мафтуна МИНГБОВЕВА
E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz	Web-site: oilavajamiyat.uz	ISSN 2010-7609
	МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент – 700000 Амир Темур кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй Бўжор: Олой Мўзалар ёнида	1 2 3 5